

JUTRO

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 4 vin.

"Jutro" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu "Malič" v Ljubljani. — Po pošti sprejemano stane "Jutro" mesečno K 1.50, četrletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četrstolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Povodom včerajšnje zaplembe.

Včeraj zjutraj smo imeli nenavaden obisk, ali kakor vse kaže, vtegnejo postati taki in slični obiski pri nas nekaj vsakdanjega, ker v Trst se je preselil duh ljubljanskega državnega pravdnika in kakor smo nekdanj rekli, da bi bilo najbolje, ako bi napravila kranjska deželna vlada svojo podružnico v "Učiteljski tiskarni", — to sedaj več ni potrebno, ker se v "Učiteljski tiskarni" mesto odločnega in neustrašenega "Jutra" le Dimnik-Ribnikarjeva meglena "Megla", — tako rečemo sedaj lahko, da bi c. kr. policijsko ravnateljstvo v Trstu lahko napravilo svojo podružnico v ulici S. Francesco d'Assisi, kje v bližini h. št. 20., da ne bi bilo treba ubogim policijskim stražnikom — tako daleč nositi zaplenjenih izvodov "Jutra".

Pa vrnimo se k našemu včerajšnjemu "nenavadnemu" obisku. Prišel je g. pol. komisar dr. Senekovič v spremstvu polic. stražnika, stopil k našemu glavnemu uredniku, ki je ob enem tudi oblastem odgovorni urednik in mu izročil naslednji "slovenski" spis:

Otvorjeni nalog.

Ukazujem gospodu c. kr. red. kom. dr. Ivanu Senekoviču, da zaseže po zakonitih propisih vse izvide časopisa "Jutro" z današnjega dne šte. 33., katere najde v prostorih uredništva, upravnistva in poslovništva, kakor tudi v tiskarni Dolenc (Fr. Polič). V tej zadnji bode mu zasežiti tudi odnosno stavitev, ter jo uradoma zapečatiti, ali pa soglasanjem tiskarja razstaviti že zložene črke.

Povzročil je to naredbo članek pod naslovom "Korupcija" in sicer vrste 1.) od Ali da vlada, — do — ki več da! 2.) od kaj naj si misli — do ozirov! 3.) od če pa misli — do — bolj ugaja. "Demoralizirana stranka". 1.) Od Ti kršitelji zakona — do — kateregakoli zakona. 2.) od da so duhovniki — do druge postave, vsprjet v omenjeni časopis; pridržujem si pa pretresavanje drugih sestavkov.

V Trstu, dne 2. II. 1912.

C. kr. državni pravdnik,
Dr. Zencovich.

Malo hudo nam je bilo, ko smo čitali spakodrano c. kr. slovenščino v tem fermanu, ali kaj smo hoteli? Mislili smo si pač marsikaj, največ o razmerah na Turškem, v Rusiji in posebno na Hrvatskem, ker razmere in dogodki na Hrvatskem so sedaj aktualni, govorili smo pa malo in smilil se nam je ubogi policijski stražnik, ki je moral nositi na svojem hrbtu tako težko breme, toliko tisočev izvodov "Jutra", smilila sta se nam — ker smo pri "Jutru" zelo usmiljenega srca — tudi gg. dr. Senekovič in dr. pravdnik dr. Zencovich, ki radi nas niti ponoči nimata miru — samo "Jutro" se nam ni smililo čisto nič.

Čemu neki? Res je, malo ostrizeno bo šlo v lep slovenski svet, ali bel prostor na njem so rane, zadobljene v hudem in težkem boju, ki ga ono vodi že 24. mesec od ločno in neustrasno za pravice zatiranega slovenskega naroda.

V tem neenakem boju z raznimi in številnimi svojimi sovražniki je zadobilo "Jutro" že marsikatero rano, ali tilnika ni upognilo nikdar, premagati se ne da in vese-

lo stopa iz boja v boj, oprto na simpatije slovenskega ljudstva, ki ima svoje "Jutro" tem rajše, čem bolj je ono preganjano.

Mi vemo dobro, da nam je pridobila tudi včerajšnja zaplemba več novih prijateljev več novih naročnikov, ker vemo, da bo slovensko občinstvo tem rajše podpiralo Jutro, čem večkrat bo ono zaplenjeno in ako bi bila gg. dr. Senekovič in dr. Zencovich količkaj psihologa, bi s konfiskacijami naravnost skoparila, ne samo varčevala.

Pri nas mislijo funkcionarji, ki jim je poverjena cenzura časopisov, da morajo čem večkrat — konfiscirati. Luschanov duh vsepovsod, cela naša ljuba Avstrija je polna raznih Luschanov, sličnih eden drugemu kot jajce jajcu, Luschan ima v Trstu kolego Zencoviča, Trnovec Senekoviča, v Zagrebu prvi Accurtija, drugi Sporčiča itd. itd.

Mi smo pa čudni ljudje. Prirejamo protestne shode radi razmer na Hrvatskem, pri tem pa popolnoma pozabljamo na naše "hrvatske razmere", ali si pa morda domišljamo, da živimo Slovenci vse pravice in vso zlato prostost. Seveda, saj tudi na Hrvatskem živajo vse pravice in vso zlato prostost — madžaroni in naši oportunisti se tudi ne morejo v tem oziru čisto nič pritoževati, ali kakaj in čemu izražajo oficielni reprezentanti našega naroda, naši oportunisti, svoje simpatije hrvatskim in srbskim "revolucionarjem", ko so pa ti naši oportunisti tako podobni — madžaronom, ki tudi niso nič drugo, kot navadni oportunisti?

Narobe svet! Neve se več, kdo je komu v sorodu!

Iz Voloske-Opatije.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo v Opatiji. Konečno se je predsedništvu posrečilo dobiti društvene prostore za društveni urad, za čitalnico in za knjižnico. Prostorji so kaj lepi in se nahajajo v vili "Ceres" (pension Kuben) tik državne ceste v Skrbčih. Uradne ure so do nadaljne odredbe vsak delavni dan od 5.—7. zvečer ob nedeljah in praznikih so društveni prostorji od 9. ure zjutraj do 10. ure zvečer odprti in stoji na razpolago društvenikom. Člane, kateri so se dosedaj vpisali, se prosi, da na pravila in sploh članske knjižice samo še par dni počakajo — ker se nahajajo še v tisku. Slovenci in Slovenke, kateri se do sedaj še niso vpisali, morejo to storiti sedaj in to vsak dan od 5.—7. ure zvečer. Vstop v društvene prostore dovoljen je samo članom in pa gostom vpeljanim po članih društva.

Knjižnica "Slov. izobr. in podp. društva" v Opatiji počela bode v bodočem tednu delovati. Knjige isposojevalce se bodo vsak delavni dan od 5.—7. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 11.—12. ure dopoldne. Knjige dobivajo na posodo samo člani društva.

Čitalnica "Slov. izobr. in podp. društva" v Opatiji odprta je vsak dan od 9. ure zjutraj pa do 10. ure zvečer. Vstop dovoljen je samo članom in po članih vpeljanim slovenskim letoviščarjem.

Slovenci in Slovenke stanujoči v Voloski-Opatiji. Toli zaželjeno naše društvo je oživljeno in počelo je delovati. Na čelu društva so osebe, katere so znane kakor dobri

Slovenci, in katere osebe so vedno delovale v korist in dobrobit slovenskega življa v Opatiji-Voloski. Osebe, katerim, kar se tiče napredka društva, morete popolnoma zaupati in zanesti se nanje, da bodo delave z vsemi svojimi močmi v blagor in dobrobit Slovencev sploh. Društveni naslov že sam dosti jasno govori, da bode društvo zares nekaj koristnega za naš življtj tu ob solčni avstrijski Rivieri. Zato pa naj se ne najde ni enega nevredega sina niti ene nevrede hčerke matere Slovenije, ki stanuje v Opatiji ali Voloski in okolici, da ne bi bil član te naše velike opatijske slovenske družine. Včlanite se vsi do zadnjega in pokažite s tem, da se zavedate svojih dolžnosti in da znate še ceniti svoj slovenski ponos. Pokažite s tem, da še ni zamrla popolnoma v Vas ljubezen do svojega lepega jezika in do domovine. Poslušajte ta glas rojakov, ki vam hočejo dobro in ki se bodo ob vsaki priliki zavzemali za vas in vas bodo obvarovali pred nasilstvi. Združimo se v tem našem društvu vsi kakor eden brez razlike stanu, ker združeni koristili bomo naši stvari mnogo, a raztreseni pa prav nič. Na svidenje v društvenih prostorih.

Pravice in dolžnosti članov Slov. izobr. in podp. društva v Opatiji. Vsak, ki se zaelani v društvo plača takoj 1 krono vstopnine, potem pa vsak mesec 1 krono članarine. Zato ima pa pravico v slučaju bolezni, po preteku 4 mesečnega članstva, na 1 krono dnevne podpore, v slučaju smrti pa dobe 100 kron za pogreb njegovi dediči, če pa teh ni, mu pa društvo samo preskrbi dostojen pogreb. Član ima nadalje pravico prihajati ob določenem času v društvene prostore, kjer se čita, poje, deklamuje in predava. Društvo bode imelo tudi bogato založeno knjižnico, iz katere si bojo lahko člani izposojevali knjige in jih čitali tudi doma. Član ima pravico voliti in voljen biti. Druge pravice in dolžnosti so navedene natančno v pravilih, katera dobi vsaki član, ko pristopi k društvu.

Čudna slovenska obitelj v Opatiji. V Opatiji, med drugimi krasnimi in nekrasnimi stvarmi se nahaja tudi neka obitelj, ki sliši na slovensko ime in je prišla pred več leti iz naše lepe Ilirske Bistrice. Ta obitelj obstoji iz treh oseb: oče, mati in hčerka. Ime bodem za danes še zamožal, čeprav mi sliči na papir. Ta obitelj živi izključivo le od slovenskih žuljev. Gospod oče, ki se drži vedno precej modro in ki je po navadi zelo grob, če se pride k njemu in se mu reče, da mora svoj glas oddati za domačo hrvatsko ali slovensko stvar, zelo mrzi menda vse, kar diši po njegovi stari domovini; gospe mami je pa menda že vse prenizko, kar ne diši po visokem rodu; gospodična hčerka gre najraje na take zabave, katere se vrše v lokalih, ki so čisto obvitni s frankfurtarskimi zastavami in še celo ona se jo ne bi sramovala obesiti. Jezik je pa pri njej seveda najbolj "nobl" nemški, ker jezik, katerega sta jo oče in mati učila je "pre ajnfah". Ta gospod oče je (najbrže v družbi mame in hčerke) na nekem slovenskem dopisu, ki ga je sprejel, v katerem dopisu se ga je samo spomnilo na dolžnost, katero bi moral kakor rojen Slovenec storiti, nekatere besede prečrtal in majestetično pritisnil svoj čisto nemški pečat in spis poslal dotični korporaciji nazaj. Gospod oče, gospa mama in gospo-

dična hčerka, za danes se vama samo pove, da tako delo ne bi storili olikani ljudje. Če pa te vaših protislovenskih orgij, katere trajajo že okoli 20 let ne bode konec, bomo počeli pa tako jasno govoriti, da se vam bode počelo delati kar črno pred očmi. Smo se razumeli!

Iz slovenskih krajev.

Iz Lesec. Memento mori! Župan Žark stopil je na bojnem polju v ofenzivo, a s prazno puško v roki. Ker mu na zaželjenem mestu ni bila sreča mila, tožil je pri polit. oblasti g. J. Gogala, radi pismenega žaljenja na časti, nu podlagi pisma ki ga je poslednji pisal svojemu izven občine biva-jočemu sosedu, v katerem je pojasnjeval stališče v zadevi obč. volitev. V pismu bilo je navedeno, da bo plačevala pivovarna v Lescah, kakor se je župan svojočasno izrazil v seji obč. odbora, letno 10.000 kron dir. davka, vsled česar bi od njenega obstanka skozi tri leta občina prejela na njenih dokladah 7500 kron. V volilnem imeniku pa je razvidno, da je pivovarni še danes predpisano celih 67 vinarjev dir. davka. Ako bi bila trditev o navedenih 10.000 kron resnična, bila bi sveta dolžnost župana delovati na to, da bi se zadeva čimpreje vresničila, ako pa ni resnica, tedaj Gogala ni odgovoren za vsestransko raztrešene županove čencarije, kakor Hollweg za svojega Vilkota. Z vpizoritvijo te nesmiselne tožbe, ki zadene le njega, izposloval je proti sebi "ultimatum" ki se bode dosledno izvajal, in to tembolj ker je župan polit. oblasti uradno poročal, da so računici o cerkvenem popravilu od obč. odbora podpisani in potrjeni, kar on sam dobro ve, da ni istina. S tem pa je končno prišel v konflikt s kazenskim zakonom; zlasti se je zapredel med §§ 101, 181 in 197, ki mu nobeden izmed njih nič prida ne obeta. Župan sedaj kaže neki listič, ki naj baje predstavlja cerkvene račune, na katerem je postavljena svota stroškov okoli 3700 kron, a o proračunu se ne da ničesar dognati le toliko se da domnevati, ker je cerkveni patron prispeval 636 kron, to je petinka, da se je moral proračun glasiti na 3180 kron in patron 636 kron, skupaj 4436 kron; kje pa je tedaj prebitek čez 700 kron, katerega župan siloma zatajuje? Po tem nastane vprašanje, kako se je postopalo, da stroški za več stotakov presejajo proračun, da je cerkveni patron plačal 636 kron, mesto 950 kron po razmerju faranov, in potem še pardonirana železnica. Te številke jasno govore, v kako vzornih rokah se je nahajala in izpeljevala ta zadeva. Premeteni župan si je zmisllil dež. revizorja, da ga reši ob smrtni uri ter sta v lastni navzočnosti preravidrala obč. račune, katere je kakor je župan poročal na okr. glavarstvo našel v popolnem redu (?) To pa to! Cela ta zadeva se tedaj prepušča javnosti, katera naj blagovoli o tem razmotrivati in soditi; onim pohlepnim in zaslepljenim volilcem pa, kateri so šli za firmo Žark v volilni boj, naj služi v trajen spomin! Vseh tedanjih ter novoizvoljenih odbornikov častna naloga je, proti krivični obdolžitvi, da so dotične račune odobrili, na kompetentnem mestu najodločneje nastopiti, ako ho-

LISTEK.

Nostradamus.

Sedmo poglavje.

Royal de Beauravers.

V.

Hči velikega profosa.

"Oho!" je zarohnel profos, "ali mar samajam? ... In še sam mi pride praviti takšno novice! Meni! In semkaj! ..."

"Ne sanja se vam, gospod veliki profos," je nadaljeval Royal z isto osornostjo. "Ustavil sem torej gospodično in jo izročil gospodu, od katerega sem bil za to opravilo sprejel" dvestoinpetdeset tolarjev s podobo našega kralja."

"Ohe, stražniki!" je zagrmel veliki profos.

"Oče!" je zaprosila Floriza, trepetaje od razburjenosti, ki ji sama ni vedela pojasnila "Toda," je nadaljeval Royal, "vidite, obraz tistega gospoda mi ni bil povsedei. Zato sem mu vrnil njegovih dvestoinpetnajst tolarjev, posadil sem gospodično nazaj v ko-

čijo ter jo pripeljal domov. Tako se je zgodilo. Z bogom, gospod veliki profos!"

"Stražnik, primite tega človeka!" je zagrmel veliki profos.

Slišavši klic svojega mogočnega poveljnika, je planilo kakih dvanajst lokostrelcev nad Royala, dočim je par drugih zapiralo hotelov glavni vhod, da bi mu prestregli umikanje.

"Tristo hudičev in Satan sam!" je zagodrnjal Royal. "Kaj, če bi se dal aretirati, da morem gledati še par trenutkov gospodično Florizo, cvet čistosti in ponosa? Toda ne! Videla bi tudi ona mene, in sicer obešenega. Ne maram tega! Proč, s poti, psi, rufijani, obešenjaki!"

Njegov meč se je zabliskal široko; nato se je zaletel, z ostjo naprej.

"Primite ga! Na vilice z njim! Primite ga!" je kričal veliki profos.

"Milost mu, oče!" je zajekljala Floriza.

"Po njem! Po razbojniku! Udri!" so rjuli stražniki.

Nastal je besen vrtnec ljutih krikov in jeklenega rožljanja. Človek, ki se zdel zraščan s svojim rapirjem v eno, je skakal, sklanjal se in se obdajal s strahovitimi sunki in udarci; Floriza pa je gledala s svojimi mehkiimi rjavimi očmi, ne da bi se zavedala,

da veljajo tihe želje njenega srca razbojniku, ki jo je uplenil na cesti! ...

"S poti, v imenu presladkega Jezusa!" je zaklical nekdo z medenim glasom.

"Ja, sakrament!" je zagrmel drug glas.

"S poti, Donnerwetter!"

"Počaj malo, golobček!" je zatrobental tretji glas.

"Trippe del papa!" Po ... dio ... madona ...!" je zatulil četrti.

Četvero krikov, četrto sunkov z bodalom v sredo med stražnike! Trinquemaille, Bouracan, Strapafar in Corpodibale so bili silom odrinili velika vrata in naskočili s povešenimi glavami. Strašen trušč je nastal na dvorišču.

Vsa vrata hotela, kar jih je vodilo na notranje dvorišče, so bljuvala oborožence, kakor bljujejo kanali hudournu vodo. Hrup se je dvigal in padal ter se raznašal v sunkih bojnega rjovenja. Petdeset stražnikov je obdajalo čudoviščno skupino, štrlečo od jekla Royala, Bouracana, Strapafarja, Trinquemailleja in Corpodibala, krvave in peneče se od ljute borbe; videlo se je samo dviganje in padanje njihovih rok; široki rdeči bliski so svigali po tem metežu — kroginkrog pa je mrgolelo stražnikov; bilo je kakor prizor iz epopeje ...

S silnim in ljubečim prijemom svojih rok je Roncherolles objel Florizo, vzdignil jo in jo prinesel že do hotelovega stonjšišča, hoteč jo potegniti v notranjost hiše. Toda deklica se je ubranila ter stopila na tla.

"Videti hočem!" je dejala.

"Dobro, pa glej! Na vešala s temi razbojniki, vseh pet!"

"Lilija naprej!" je zagrmel Royal de Beauravers.

"Naprej!" je zarjula četvorica demonov.

In njih besna, stisnjena gruča, podobna fantastični zveri s petimi glavami in desetimi šapami, se je zaletela, predrla obroč napadalec in planila naravnost proti vratom ... Zaprti! Velika vrata so bila zaprti!

Trepetaje v razbrzdani bojaželjnosti, z razširjenimi nosnicami se je ozrl Royal tja v kot dvorišča, kjer so zijala majhna gotška vrata. Z zamahom papirja jih je pokazal tovaršem in prebodel z isto gesto prvi najbližjega napadaleca. Med treskanjem železja, bliski, jeki in gnevniimi krikii je udrla peklena četa proti tem bostkim vratom in izginila vanje, krvava od glave do pete do nog, nudeča apokaliptično vizijo, ki jo je

čejo ohraniti njih dostojnost, sicer se morajo smatrati, kot sokrivci tega dejanja, s katerim so škodili občini in sebi, ter jim ne pristojajo družega kot gromovita nezupnica, katera jih sili k odstopu iz odbora. Da žrtvuje zasebnik in polaga na tehtnico svojo prostost in premoženje, tedaj tudi pripada njemu, v slučaju zmage, sporna stvar, za katero gre. Capito! Tedaj na svidenje na prvem mestu!

DNEVNE VESTI.

Radi včerajšnje zaplembe več kot polovica čitateljev ni dobila „Jutra“, ker nam niti pri najboljši volji ni bilo mogoče prerediti druge izdaje v zadostnem številu izvodov. Radi tega priobčujemo v današnji številki tudi nekatere sestavke iz včerajšnje številke, posebno listek, da ga morejo v celoti imeti vsi čitatelji. Naši cenj. naročniki nam gotovo oprostijo, da so dobili eno številko manj, ker vedo, da tega nismo zakrivil mi, temveč — službena gorečnost gg. N. Senekoviča in N. Zencoviča.

„Napredek“ „Slovenca“. Klerikalni organ se prodaja sedaj v podrobni razprodaji po 6 vinarjev izvod in imenuje to napredek — iz bogsigavedi kakega vzroka. Do tega napredka je nagnalo „Slovenca“ „Jutro“, prvi ljubljanski dnevnik, ki se ni oziral na dotedanje ljubljanske tradicije in se je prodal najprej po 4, potem po 6 in sedaj v Trstu zopet po 4 vinarje. „Jutrovemu“ zgledu je sledila najprej „Zarja“, potem „Dan“ in končno, tudi „Slovenec“. G. Plut ima torej to veliko zaslug, da je postalo slovensko dnevno časopisje cenejše in torej tudi dostopnejše najširšim ljudskim slojem, kar gotovo tudi ni brez pomena za nadaljni razvoj našega javnega življenja, v katerem bodo sodelovale vedno večje množice, ki se niti niso zale za časopisje, dokler se ni pojavilo „Jutro“, ki je tudi poklicalo k življenju dva nova slovenska dnevnika („Zarja“ in „Dan“), tako, da so sedaj v Ljubljani kar štirje slovenski dnevniki in v Trstu dva in vsi tekmujejo med sabo, kateri bo boljše urejevan. Dokler ni g. Plut ustanovil v Ljubljani „Jutra“, smo imeli Slovenci na našem kompaktnem ozemlju samo tri dnevnike, sedaj po nepolnih dveh letih, odkar je začelo izhajati v Ljubljani „Jutro“, jih imamo pa šest! Res, sedaj se šele vidi, kako velikanski upliv je imelo „Jutro“ na razvoj slov. žurnalistike — pokazal se bo ta upliv še bolj. In vse to je provzročil en sam človek, ki so ga imenovali zato nekateri „pametni“ ljudje — pustolovca in cesnega vagabunda, ne sramujejo se pa žeti onega, kar je ta človek z velikim trudom in trdim delom posejal.

Kako je večina kranjskega deželnega zbora vneto za javno zdravstvo, kaže jasno to dejstvo, da je v četrtletnem obdobju prispevek 5400 K za žensko bolnico v Novem mestu. Ta bolnica je velika dobrotica za celo Dolenjsko. V tem spoznanju je tudi doslej dobivala od dežele na leto po 5400 K kot prispevek k poplačilu obresti. Letos pa je naenkrat finančni odsek prišel do zaključka, da se mora varčevati in je to podpora podpora — črtal. Prav je, da se varčuje, posebno še, ker je deželno gospodarstvo tako zavoženo, da bolj biti ne more, toda tam, kjer je to umestno. Naj se varčuje pri mlinih, pri deželnih klavnici, pri zdravstvu pa varčevanje ni na mestu, posebno ne, če gre za tako neznamenit znesek, kakor je 5400 K. Večina kranjskega deželnega zbora ima seveda čisto svojo finančno politiko: pri krajcarjih hoče varčevati, milijone pa meče skozi okno. Taka finančna politika je nezdrava in se bo kaj kmalu bridko maščevala na celi deželi!

Milijoni jim diše! Komu neki? Komu drugemu kot našim klerikalcem! Zdaj gre za milijone, ki jih ima kamniška „Meščanska

korporacija“. Ta korporacija upravlja svoje premoženje sama, in sicer tako, da ni nobenega povišja za pritožbo. Ali ta korporacija je v naprednih rokah in ni nobenega upanja, da bi dobili njo in seveda tudi njene milijone v roke klerikalci. To je pa za klerikalce silno hudo, kajti glavno, česar jim manjka, je denar, denar in spet denar. Znani tehan Lavrenčič je pogruntal, da ima pravico to premoženje upravljati pravzaprav kamniška mestna občina, in je to v četrtletnem povedal v kranjskem deželnem zboru. Stavimo, da bi tehan Lavrenčič tega nikdar ne bil pogruntal, če bi slučajno kamniški občinski svet ne bil — v klerikalnih rokah. S to sila prozorno zvijačo se nameravajo klerikalci torej kratkoma polastiti milijonov kamniške „Meščanske korporacije“, da jih potem morda kot „brezobrestno posojilo“ do svetega Nikola „posodijo“ kakemu svojemu falitnemu podjetju. Ali pa morda nameravajo s pomočjo teh milijonov v nameravani deželni klavnici klati deželne prešiče, vole, bike, krave in teleta? Vse je mogoče. Ampak od pobožne želje tehan Lavrenčiča in klerikalcev pa do izpolnitve te želje je še daleč, silno daleč! Samo to naj imajo gospodje pred očmi, pa naj se nikar spet enkrat — ne blamirajo!

Nov atentat na občinsko avtonomijo je napravil v četrtkovni seji kranjskega dež. zbora dr. Lampe, ko je zahteval, da se veterinarska policija vzame občinam in da v roke deželi, češ da ne nameravajo deželna klavnica izpostavljena sikanam kakega ljubljanskega tržnega nadzornika Dr. Lampe hoče torej kratkoma občine kar oropati ene njih pravic, samo zato, ker ima za svojo deželno klavnico — slabo vest. Tako slabo vest ima dr. Lampe, da je izjavil, da bo kar odnehal od deželne klavnice, če ne dobi tržnega nadzorstva v roke dežela! Ali bo vlada dopustila tako kršenje občinske avtonomije? V sedanjih razmerah smo lahko pripravljani na vse! Nujno potrebno je, da se vsi kompetentni faktorji, posebno pa zastopniki največje kranjske občine Ljubljane v deželnem zboru in pa ljubljanski občinski svet kar najodločneje in o pravem času oglasijo proti nameravanemu oškodovanju občinske avtonomije!

Kje so številke? Dr. Lampe se je pri debati o deželni klavnici in mesnici opotavalo skliceval na to, da je že vse „preštudirano“ in da ima v rokah že natančne številke. Ali vkljub pozivom, naj tiste številke vendar tudi pove, dr. Lampe tega ni hotel storiti — prav kakor bi teh pozivov ne slišal. Kako naj si človek to razlaga? Samo na dva načina: ali dr. Lampe tistih številk ni imel, ali pa so, če jih je res imel take, da si jih ni upal povedati. V obeh slučajih pa je jasno, da se deželna klavnica in mesnica dela čisto brez vsakega pomisleka.

Delo brez glave. „Stranka dela“ v kranjskem deželnem zboru je v zadnji deželnozborni seji sprejela — kakor smo že včeraj poročali — predlog, naj se ustanovi deželna klavnica in mesnica in naj deželni odbor za to preskrbi potrebna sredstva. Stvar je spravljal na dnevni red zadajšč dr. Lampe, potem je romala v odsek, kjer so jo gospodje par dni „študirali“, v četrtlet pa so jo spet spravili pred plenom in seveda meni ničtebi nič tudi sprejeli. Če nobena druga stvar, zadeva deželne klavnice in mesnice eklatantno kaže, kako brez glave dela „stranka dela“. Brez vseh potrebnih predstuidij in pozivedovanj se sprejme tako važna zadeva! Vsi pomisleki, važni in tehtni pomisleki dr. Tavčarja, dr. Novaka in barona Borna so ostali glas vpijočega v puščavi. Zaman je svaril dr. Tavčar deželnozbornsko večino, naj se ne spušča v nevarne špekulacije, ki utegnejo deželi napraviti nedogledno škodo, zaman je apeliral na večino, naj nikar ne uničuje obrtnikov-mesarjev na deželi in posebno v Ljubljani, zaman je dr. Novak svaril ve-

so raztrgani, vsi v cunjah, vsi krvavi, a drugače še dokaj živi.

„Zdaj,“ je dejal Royal, „zabarikadirajmo to reč. In potem, golobčki, bomo izkušali uiti odtod, kajti žeja me tare.“

„Le zabarikadirajmo, če bo kaj pomagalo,“ je menil Trinquemaille.

Začeli so vabiti zaboje in ormare drugo vrh druge. Royal je bil izginil po stopnjicah, ki so se vile v zgornja nadstropja.

„Pijače išče, siromak,“ je dejal Strapafar.

„Ja!“ je pritrdil Bouracan, ki je rinil sam velikansko omaro pred vrata.

„Nepotrebno je!“ se je začel nenadoma Roayalov glas. „Kar odprite jim.“

„Kaj pa je?“ je vprašal Trinquemaille in prebledel pod krvjo, ki mu je barvala lice. Kajti Royal de Beaurevers ni govoril nikdar praznih besed, in njegov nasvet, da naj odpro vrata, je pomenil gotovo nekaj strašnega.

„Kaj da je?“ je zarenčal Royal z zlovesčo hladnokrvnostjo. „To je, da znašajo stražniki velikega profosa dračje na kup in nas hočejo speči kakor prasce in zakaditi kakor lisice.“

„Bežimo!...“

čino, naj ne dela domačin mesarjem, ki so že zdaj skoro vsi zadolženi, nepotrebne konkurence, katere delati dežela nima pravice — manj pa dolžnost. — Vsi pomisleki so bili bob ob steno. Govornikom večine se niti vredno ni zdelo zavrniti te tehtne pomisleke, ki so jih manjšinski govorniki izrekli z najboljšo voljo deželo in obrtništvo obvarovati težke škode. Večina je sklenila deželno klavnico in mesnico, ne da bi imela le najmanjše stvarno zagotovilo, da se bo ta reč rentirala. Za tako delo brez glave naj „stranka dela“ sama nosi odgovornost. Tako delo brez glave pelje k neizogibnemu polomu, ki ga bo bridko čutila cela dežela.

Kam je romalo 1200 kron. Iz Šmihela pri Novem mestu nam poročajo: Tisti nad vse imenitni imenik volilcev je izpustil — čudno! le napredne davkoplačevalce iz vseh vasi cele občine in ki je bil, kakor izvemo, izdelan v novomeški davkariji, bo prišel našo občino veljat nič manj kot 1200 K. Tako zatrjuje po vaseh neki človek, ki je dobro podučen glede davčnih poslov. Pa tudi če je nekaj manj kot 1200 K zastoj se tako delo ne dela, mi bi pa vseno radi vedeli, kam je romal ta denar, v katere knjige ga je davkarija vpisala kot prejemek. Pri nas je nekaj takih revežev, ki si morajo od lačnih ust odtrgati grizljaj, da zamorejo plačati „štibro“ ali „fronke“ kakor pravijo. Ali bi ne kazalo tistih 1200 K za pisavo imenika nakloniti tem revežem in jim na ta način privoščiti, da se namesto „fronkov“ vsaj enkrat pošteno nasitijo. Gospodje davčni uradniki, ki so ta imenik delali, so že tako in tako plačani, če so opravljali svoj posel, ali pa so se zabavali pri sestavi volilnega imenika.

Slovenkam! Zensko gibanje je postalo dandanes eminenten činitelj v modernem socialnem, gospodarskem in političnem življenju. In tudi naša slovenska žena ne more le oddaleč gledati tega mogočnega valovanja in gibanja. Če noče zaostati, tedaj mora aktivno poseči vmes. Če se pa naj slovenske žene udeležujejo tega gibanja, tedaj morajo imeti vez, ki jih bo spajala med seboj, obenem pa seznanjala z gibanjem zunaj. V to svrhu naj služi „Slovenska žena“, list, brez katerega bi ne smela biti nobena slovenska žena, ker le tako more izpolnjevati ta list svojo nalogo in more postati glasilo slovenskih žen. „Slovenska žena“ hoče ustrezati vsem željam in zahtevam slovenskih žen. Razen kratkih leposlovnih spisov izpod peres slovenskih pisateljic bo objavljala članke ki se tičejo vseh strok ženskega dela in mišljenja. „Slovenska žena“ se bo pečala socialnimi, gospodarskimi, higijeničnimi, pedagoškimi, juridičnimi vprašanji, prinašala bo pa tudi praktične nasvete iz gospodinjstva vsakdanjega življenja itd. in tupatam tudi originalna modna poročila. S tem bo ustrezno vsem. Da pa bo „Slovenska žena“ mogla vsrčiti svojo nalogo je predvsem potrebno, da jo podpira slovensko ženstvo ne le materialno, temveč tudi duševno. Dolžnost vsake slovenske žene je, da naroči list „Slovenska žena“ in delaz vsemi močmi na to, da se list razširi kolikor mogoče. List stane za celo leto 8 kron, za učiteljice in dijakinje 6 kron, za izvenavstrijske dežele 10 kron. Uredništvo in upravnništvo je v Spodnji Šiški št. 208.

Katoliška duhovščina naj ne služi proti narodni vladi, ako ne noče, da je doleti sovraštvo in maščevanje naroda. Ta točka se nahaja v resoluciji, katero je sprejelo združeno hrvaško dijaštvo na svojem shodu v zagrebškem vseučilišču. Značilno je, da je to točko predlagal ravno predsednik katoliškega akademičnega društva „Domagoja“. Duhovščina je pač povsod enaka in se zna političnemu položaju vedno tako akomodirati da ne trpi nikdar žep. Kaj je

„Nemogoče. V stolpovem zidovju ni druge odprtine kakor ozke strelnice.“

„Napravimo izpad!...“

Vrata so že zasuta z butarami,“ je odgovoril Royal in se zakrohotal. „Brabapd je imel prav, ovčice moje: danes ta, jutri drugi. Na koncu slehernega življenja se odpira grob, pa naj bo papeško, kakor je naše. No, glejte, veselica se začinja...“

Parizhan, Nemeč, Lab in Gaskonec so zarjuli sleherni svojo kletev. Z dvorišča se je dvignil grozovit krik. Obenem je začel oster dim valiti dim valiti svoje črne vrtinec v stolpovo pritličje.

OSMO POGlavJE.

Magijee.

Katarina Medicis.

V neki prostorni spalnici louverskega gradu sta sedela dva nenavadna človeka dve strašni bitji: Katarina de Medicis, žena vladajočega kralja Henrika II., in Ignacij de Loyola, ustanovnik reda, ki je štel šele dvajset let življenja, a je bil že razširjen po vsem svetu in je računalo z njim kraljestvo in papeška stolica. Bilo je v sobi legitimne kraljice; soba iligitimne kraljice, Diane de Poitiers, je ležala v drugem krilu Louvra. Prostor je bil ogromen, po okusu Katarine,

duhovščini mar, če pogine narod, kaj ji je mar, če se narod siloma potujči. Katoliška cerkev tako ne pripoznava nobene narodnosti in se postavlja v narodnostnem boju vedno na stran močnejšega. Gorje narodu, kjer ima duhovščina uplívno besedo. Ta je gotovo pogubljen, ako se še v pravem času ne spametuje. Memento hrvaških dijakov katoliški duhovščini na Hrvaškem pomeni zelo veliko, kajti iz njega je razvidno, kake pojme ima hrvaški dijak brez razlike strank o duhovščini. In pri nas? Pri nas ima duhovščina v politiki odločen vpliv, njenim željam in zahtevam se klanjajo celo inteligenti brezpogojno. — Duhovščina je dandanes že popolnoma zastupila srce našega kneta in ga otrovala z neizmernim sovraštvom do političnega nasprotnika. Zato pa je vsa naša politika tako malenkostna, tako ničova, odtod naše nazadovanje na vseh poljih, odtod neprestane napredovanje najhujšega nasprotnika slovenskega naroda, Nemcev.

Nezavednost „zavednih“. Poročajo nam: Boj, ki ga bije slovenski narod ob jadranski obali za svoj obstanek, postaja vedno hujši, ali med nami še ni toliko zavednosti, da bi brat podpiral brata. Po časopisju se vedno poziva slovensko občinstvo, naj se poslužuje vedno in povsod, v uradih in trgovinah svojega maternega jezika, ali kaj to pomaga, ko ima ljudstvo tako slab zglede ravno pri voditeljih, ki se poslužujejo povsod prav radi italijanskega ali nemškega jezika. V neko tržaško trgovino je n. pr. prišel slovenski tržaški odvetnik, deželni poslanec, član Sokola itd. in četudi ga je pozdravil trg. pomočnik, ki je tudi član „Sokola“, v hrvaškem jeziku, je govoril „zavedni rodoljub“ vendar samo italijansko. Neka tržaška tvrdka je vzela v službo edinega Slovenca galanterijske stroke v Trstu, ki je zmožen vseh štirih jezikov, ker je hotela zadovoljiti različne narodnosti, ali kar se Slovenci sramujejo svojega jezika in so blebetali v trgovini vedno samo italijanski, je tvrdka primorana imeti samo laško osobe, ker je to cenejše in zadovolji popolnoma tudi „zavedne“ Slovence. Tvrdka sicer ne odstavi dotičnega Slovenca, ker je zelo zmožen, ali premetila ga bo v eno svojih podružnic v slovenskem kraju in radi naše nezavednosti, bo v Trstu — manj en zaveden Slovenec, član „Sokola“ in drugih narodnih društev. Res žalostno in tukaj bi „Edinost“ lahko potočila nekoliko svojih solz — radi nezavednosti t. zv. „zavednih“. Seveda, zaveden naj bo samo revež, delavec, magnati iz „Narodnega doma“ so pa lahko kakršni le hočejo.

Oderuška afera v Sežani. Neki kmet iz Naklega na Krasu je rabil nujno 200 K in se obrnil na Rebeca vodit pisar. notarja Rumerja v Sežani, ki mu je tudi preskrbel teh 200 K ali kmet je moral podpisati menico za 400 kron, plačljivo že po 24 urah! Ker kmet po preteku 24 ur ni mogel plačati menice, je bila ta protestirana, ali takrat je kmetu prišla v glavo pametna misel: ovadil je Rebeca radi oderuštva in posledica tega je bila: aretacija imenovanega Rebeca, notarja Rumerja in Edvarda Stolfa, ali ta dva poslednja sta bila izpuščena iz zapore, Rebec se bo moral pa zagovarjati pred sodiščem radi oderuštva in dobro bi bilo, da se ga eksemplarično kaznuje, ker samo na ta način izginje enkrat grdo oderuštvo, ki še tako bujno cvete v mnogih naših krajih posebno na Krasu. Nasproti takim ljudem se ne bi smelo poznati nobenega usmiljenja, kakor je tudi on hotel brez usmiljenja odreti ubogega kmeta. Afera vzbuja veliko zanimanja v Sežani in okolici.

Obrna zadruga na Bledu. Dne 3. marca t. l. ob 9. uri dopoldne prireli obrtna zadruga na Bledu preizkušajo obrtnih vajencev v pisarni zadr. bolniške blagajne na Bledu Mlino 8. Vsi vajenci, kateri so učno dobro

gledala Floriza z vrha stopnic, oči široko odprte sredi bledega obraza.

Royal de Beaurevers je vstopil zadnji. V trenutku, ko je pred nosom zaleputnil stražnikom vrata, se je nehote ozrl tja dol proti stopnjicam — in ta pogled se je srečal s pogledom Florize! Royal je čutil, kako mu je prebledel obraz. V istem trenutku ga je zadel udarec s piko, ki mu je razparal ramo. Od močnega sunka je padel vznak po tleh. Zaoril je strašen krik radosti; Floriza je zaprla oči... Ko jih je zopet odprla, je videla vrata zaprta; tolpa vojščakov se je gnetla pred njim, in nekateri so segali že po žrebeh, da bi jih vlomili.

„Pustite!“ je kričnil Ronherolles, „Saj so itak v mišji pasti!“

Odzval se mu je trušč veselja in gromovit smeh. Stražniki so rjuli kakor stekle zveri in tresli pesti proti vratom.

Roucherolles je postavil pred vrata stražo, dal ji natančna navodila ter se vrnil v svoje stanovanje, spremljan od Florize, ki je bila vsa zamišljena. Tista vrata so vodila v popolnoma osamljen stolp. Izhoda v resnici ni bilo: Royal de Beaurevers in njegovi tovariši so se bili ujeli v mišjo past! Za vrati so se začeli šteti in otipavati. Bili

ki je ljubila grandioznost, tako v palačah, kakor v krvoprelitju. Ta soba je bila opremljena in okrašena v prelestnem okusu renesanse. Franc I. je nekaj spal v njej in njejal o zmagah in o ljubezni. Simbolični mučerad se je razvijal po ornamentnih preprogah.

Pariz je spal, kakor je spal tiste čase. Ogromno molčanje je plavalo nad staro kraljevsko palačo; prekinjaljo ga je samo skovikanje nočnih ptic, ki so strašili po podstrešjih, in klici straž, ki so stražile po dvoriščih.

„Messire,“ je dejala Katarina, „zdi se mi, čas je, da odideva.“

Vstala je in se začela odevati s črnim pajčolanom, ki ga je lahko razpustila svoobodno po plečih ali pa si zagrnila z njim obraz. Sloviti materi Karla IX. in Henrika III. je bilo takrat nekaj nad štirideset let. Blesteča krasota njenih mladih let je bila privzela tisti mračni in zlovesči značaj, ki ga domišlja rada podeljuje lepoti slovedih čarodejk. — S štiridesetimi leti postanejo ženske težke po duhu in po telesu. Katarina pa je postajala, nasprotno, finejša in drobnejša. Bila je bolj suha, bolj vitka. Prej mehke črte so postajale trde. Njeni obrisi so že nekako spominjali bronastih siluet.

dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pisarno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katera je koleka prosta. Prošnjo ima podpisati tudi učni mojster in se mora najpozneje do 24. februarja t. l. doposlati. Vajenci, kateri so člani obrtne zadruge na Bledu vplačajo ob enem s prošnjo znesek od 5 kron, kot pristojbino; vajenci od mojstrov, kateri niso člani zadruge, pa imajo vpsolati 12 kron kot pristojbino za preizkušnjo. Tudi obrtni pomočniki, kateri še nimajo te preizkušnje in imajo že učno spričevalo, se sprejmejo k preizkušnji. V tem slučaju so pristojbine enake ter se ima učno spričevalo prošnji priložiti. Ta preizkušnja je za vsakega rokodelca zaradi tega potrebna, ker brez te svoj čas ne dobi obrtni list za samostojnost mojstra brez ozira na to, ali se je učenec učil v takem kraju, kjer obstoji obrtna zadruga ali ne. Ako je bil učenec dolžan obiskovati obrtno šolo priložiti se ima prošnji tudi izpričevalo obrtne šole.

Kdo ima prav? V četrtkovni seji kranjskega deželnega zbora je podal glavar dr. Šušteršič izjavo, da neverificiranje mandatov posl. Reisnerja in Ribnikarja nikakor ni v protislovju z neko njegovo obljubo v ustavnem odseku l. 1908, kakor sta očitala dr. Tavčar in dr. Triller. On nikdar nobene take obljube ni dal, in so torej vsi tozadevni očitki brez podloge. Obljuba se ni mogla prelomiti — ker je ni bilo. Dr. Tavčar in dr. Triller pa sta poslala v „Slov. Narod“ znano izjavo, katere vsebina je taka, da ona obljuba sicer obstoja, da pa jo je večina dež. zbora prelomila, pa le „v dobri veri“. Kdo ima prav? Ali dr. Tavčar in dr. Triller? Ali dr. Šušteršič? Ali obstoja taka obljuba ali ne? Stvar postaja čimdalje bolj meglena, in neizogibna dolžnost prizadetih je, da jo temeljito pojasnijo. Mi nikakor ne moremo verjeti, da bi dr. Tavčar in dr. Triller s takim poudarkom govorila o prelomljeni obljubi, katere — nikdar ni bilo!

„Adria“ delniška pivovarna v Trstu Jadranska banka v Trstu in gospoda Peter in Jurij Liebman dobili so vladno dovoljenje za ustanovitev imenovane družbe, katera prevzame od leta 1820 eksistirajoče in sedaj moderno urejeno eksportno pivovarno in sladovarno v Senožcah Delniška glavica znaša K 1.000.000 od katerih je z apotom in potom privatne subskripcije že K 700.000 pokritih, ostalih K 300.000 bo izloženo te dni na javno subskripcijo.

Društvo železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo 4. svečana 1912. ob pol 10. uri dopoldne v restoracijskih prostorih hotela „Južni kolodvor“ (Stelzer) kolodvorska ulica v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelnika, tajnika in blagajnika; 2. volitev novega odbora; 3. določitev višine podpore in mesečnih prispevkov; 4. raznoterosti.

Novo konsumno društvo pri Sv. Jakobu. Pripravljali odbor „Novega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu vabi vse g. člane, ki so se že vpisali oziroma se še mislijo vpisati v društvo na skupno zborovanje, ki se bo vršilo v soboto, dne 3. t. m. ob 8. uri zvečer v zgornjih prostorih gostilne Kosič ul. Sv. Marka št. 21. Delavci! Pridite na to zborovanje polnoštevilno. Agitirajte, da bo udeležba častna, kajti v najkrajšem času bo društvena gostilna odprta v ponos in slavo šentjakobskega delstva.

Janko Petrič šentpeterski župnik. Šentpeterskim župnikom v Ljubljani po pokojnem župniku Pavliču, je sedaj imenovan kaplan Petrič. Na mestu nekdanjega splošno priljubljenega župnika Malenška bo sedel pronosiran klerikalni hujskač. Tako so pač hoteli oče Bonaventura in to se je tudi zgodilo. Privoščimo Petriču iz srca mastno službo kot plačilo za njegovo klerikalno požrtvovalnost, kajti njegova politična misija se mu tako ne bo posrečila.

Glasbeno društvo v Novem Mestu. Dne 17. februarja 1912 ob 6. uri zvečer vrši se v pisarni Dr. J. Schegule izredni občni zbor „Glasbenega društva“ v Novem mestu. Dnevni red: tajniško in blagajniško poročilo in sklepanje o razdružitvi. Za slučaj nesklepnosti bo ta občni zbor dne 24. februarja.

V Savinjo skočila. V torek ob sedmi uri zvečer je skočila v Savinjo zasebnica Elvira Schmid, katero sta pa še v pravem času rešila dva moška. Schmid je bolehal dalje časa na živcih. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je 31. jan. umrla.

Avto kraljevine Hrvaške. Ker je hrvaškemu opozicijskemu časopisu odvzeta vsaka možnost resne kritike glede sedanje politične položaja na Hrvaškem. Sedaj listi običajno ironizirajo vsak banov pojav v javnosti oziroma ga komentirajo s pritaženim sarkazmom v nedolžnih noticah. Tako je te dni krožila po hrvaških listih naslednja „dnevna“: „Včeraj (v torek) je novi ban v deželnem avtomobilu prvokrat debutiral po liici. Imel je srečo in ni pogazil niti mačka. Zanimivo je, da ni več na avtomobilu hrvaških trobojnic, s katerimi se je tako gizdavo ponašal dr. Tomašič, ki je istega dne z dr. pl. Chavrakom peš promeniral po liici. Tempora mutantur!

Umor. V Kolu pri Konjicah je umrl koncem pretečenega meseca neki sedem mesecev stari otrok zelo sumljive smrti. Vse kaže, da je bilo dete umorjeno. Zadevo ima sedaj v rokah sodnija, ki bo ves slučaj natančno preiskala.

Pretep. Preteklo nedeljo je v gostilni Poharec v Smartnem pri Rožni dolini popivalo več gostov, med njimi tudi Marija Jovan in posestnik Martin Kolar. Radi malenkostnega spora sta se Marija Jovan in Martin Kolar stepla. Tekom pretepa je Marija Jovan vrgla Kolarja na tla, kar je vzbudilo med gosti splošen smeh. To je Kolarja tako vjuzilo, da se je divje vrgel na Jovanovo in jo s tako silo potisnil na tla, da je bila Jovanova na več krajih nevarno ranjena in si vrh tega še zlomila roko. Kolar je ovaden sodišču.

Strah pred Browning-revolverjem.

(Resnična zgodba).

Browning-revolver je moderno in nevarno orožje. Praktičen je tak-le revolver v vsakem oziru: hitro se nabaše in prazne patrone zletijo iz njega same takoj, ko se izstrelji krogla, zaprt je pa revolver dvakrat in sicer tako temeljito, da ni nobene bojazni, da bi se sam sprožil v žepu ali v roki, temveč ga more izprožiti in sicer prav hitro samo roka človeka, ki dobro pozna sestavo Browning-revolverja.

Tak revolver imam jaz — in orožni list tudi, prosim — in svoječasno sem ga nosil vedno v žepu — ne zato, da bi vzel komu življenje, ker sem zelo miroljuben človek, temveč samo zato, ker mi je revolver ugajal. Sedaj ga že zdavnaj ne nosim sabo, moj Browning leži, lepo v škatljici zaprt, doma, ali tega ni vedel 25. decembra lanskega leta — moj ljubeznivi Dolfek Ribnikar, on je takrat mislil da nosim revolver še vedno pri sebi in da hočem napraviti na vsak način iz njega, Dolfka Ribnikarja — kadaver, t. j. da imam krvoločno namen vzeti mu njegovo dragoceno življenje in ga poslati v pekel.

To je resnica, Ribnikar je trepetal na sam sveti dan preteklega leta, t. j. pred enim dobrim mesecem, pred mojim revolverjem kot šiba na vodi.

Bilo je to tako-le: Ravno dan poprej, t. j. 24. decembra lanskega leta, so mi gg. iz „Učit. tiskarne“ rekli, da prenehajo s 31. decembrom tiskati „Jutro“, ako jim ne dam 30.000 kron. Na sam božični dan sem torej sedel takoj popoldan v kavarni „Evropi“ in mislil na razne reči, samo na to „seveda ne, kako bi prišel do tridesetih tisoč kron, ker toliko pameten sem bil vedno, da nisem upal doseči — nemogočega. K meni je prišel prijatelj V. M. Zalar in mi je začel praviti, da mu je rekel Ribnikar, da jaz gotovo sumim na njega na provzročitelja onega sklepa gg. nadzornikov in upravnih svetnikov „Učit. tiskarne“ kar pa nikakor ni res, ker on, Ribnikar, je pri tem popolnoma nedolžen, ob enem je pa Ribnikar rekel Zalarju: „Vem, Plut je jezen in morda me še ustrelji, ali zadel bo nedolžnega“. Da dokáže svoje nedolžnost, mi je poslal Ribnikar po Zalarju neko pismo g. Jelenc, predsednika „Učit. tiskarne“, v katerem ga ta roti, naj vzamejo mladini „Jutro“ v zakup, ker Plutu ga „Učit. tiskarna“ na noben način neče več tiskati, tako je sklenilo nadzorstvo, t. j. Jaka Dimnik. V tem pismu je dokazoval g. Jelenc Ribnikarju, da mladini na noben način ne morejo biti dolgo brez svojega organa in zato mu toplo polaga na srce, naj sprejme predlog „Učit. tiskarne“. In vendar je on, Ribnikar — kakor je rekel prijatelju Zalarju — to vabilo odklonil, ker ni hotel meni delati krivice...

Težko mi je bilo takrat pri duši in ni mi bilo do smeha, ali ko sem vse to slišal in prečital Jelencovo pismo, sem se nasmel prav od srca, ker sta mi bila smešna oba „junaka“, Ribnikar in — Jelenc.

Cela stvar s tem pismom — ki je nosilo na sebi veliko starejši datum — je bila namreč dogovorjena komedija dveh strahopetcev, ki sta se bala, da ne bi bila za svoje čedno postopanje z mano, oz. z „Jutrom“, kaznovana z mojim Browning-revolverjem. Omeniti moram namreč naslednje: Pismo je bilo napisano v imenu „Učit. tiskarne“, ki je zadruga, torej bi morala biti podpisana na njem dva člana načelstva, kot je to bilo v resnici na vsakem dopisu, ki sem ga jaz prejel od tiskarne. Na tem pismu je bil pa podpisan samo g. Jelenc, kar sem takoj zapazil. Še bolj me je pa utrdilo v prepričanju, da je to pismo dogovorjena komedija med Ribnikarjem in Jelencem, dejstvo, da je Jelenc v pismu izredno naglašal, da je dalo inicijativo za te korake „Učit. tiskarne“ proti meni — nadzorstvo.

Stvar je bila jasna: Jelenc je hotel s pismom oprati sebe in pomagati Ribnikarju, t. j. hotel je zvaliti vso krivdo na Dimnika, Žirovnika in Škulja — ne vem, ako je v nadzorstvu še kdo — češ, naj Plut te postrelja mene in Ribnikarja naj pa pusti na miru, naj naju pusti živeti...

In „daroval“ sem jima življenje. Moža sta mi storila veliko dobroto: ni mala reč

pripraviti človeka do tega, da se v tako težkih trenutkih, kot sem jih preživljal takrat jaz, — prav od srca nasmaje. In smejal sem se, smejal nevtrastno „levu“ Ribnikarju in „odločnemu“, „pogumnemu“ predsedniku — „Zveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“, Jelencu, ki menda ne bo več dolgo predsedoval tej ugledni korporaciji... Smejati sem se strahopetca in smejem se še danes, saj se imam zakaj...

Naj nihče ne misli, da je to izmišljen roman. Ne, gola resnica je vse; prijatelj Zalar je priča, ki mi je pismo prinesel in Ribnikarjevo opravičenje. Žalostno, ali resnično je vse to!

—ut.

Prosto po „Mihecu in Jakcu“

Smer slovenskih dnevnikov.

Tone: „Povej mi, prijatelj, zakaj vendar izhajajo slovenski dnevnik?“

France: „Za probujanje narodne zavesti in v obrambo naroda slovenskega!“

Tone: „Eh, kaj še! „Slovenec“ izhaja za „Slov. Narod“, „Dan“ za „Jutro“ in „Zarja“ za „Slovenca“.“

Maks: „Kaj pa „Edinost“ nima nobenega pomena?“

Iblanska srajca: „Pej na u! ft ti pa toja „Edinost“, k ja bere sama gunala frakarija u tržašk kofe-hiš „Bolkan“.“

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Belgrad, 2. feb. Včeraj popoldne je ministrijski predsednik dr. Milovanović predložil kralju razpust narodne skupščine z oziranjem na sedanji neugodni parlamentarni položaj. Za slučaj, da ne bi kralj sprejel njegovega predloga, namerava Milovanović podati svojo demisijo.

Belgrad, 2. feb. Srbski generalni konzul v Budimpešti Jovan Krstič, je upokojen.

Moskva, 2. feb. Po sem iz Kavkaza došli poročila, da je bil zavrato med spanjem umorjen glavar kavkaških roparjev Selim kan, ki je bil med priprostim narodom pravi junak in bog. Ruska vlada mu dolgo ni mogla priti do živega, pobil je vsako, proti njemu poslano vojaško ekspedicijo. Moril in ropal je samo bogatine in je pridobljeni plen potem razdeljeval med ubogi kavkaški narod. (O Selim kanovih činih je nedavno „Jutro“ prineslo obširno poročilo.)

Berlin, 2. feb. Tukajšnji bankir Wilschek se je ustrelil z revolverjem. V borzni igri je zgubil te dni precejšnje vsote. Njegove pasive znašajo nad en milijon mark. Poneveril je tudi mnogo depozitov svojih klijentov.

Peterburg, 2. feb. Med Anglijo in Rusijo se sedaj vrše obsežna pogajanja zaradi perzijskih homatij in glede ureditve interesnih sfer obeh držav v Perziji. Obe državi tudi obravnavate pogoje posojila, ki bi ga dovolile Perziji. Obe državi uradno izjavljate, da nimate nikakega povoda okupirati perzijsko ozemlje.

New-York, 2. feb. Kampanja za predsedniške volitve je že v polnem teku. Ameriški trusti se organizirajo močno agitacijo proti kandidaturi sedanjega predsednika Tafta, ki pa noče odstopiti od kandidature, niti odnehati od boja proti trustom, kakor tudi ne preklicati trustov-kega zakona. Trustovi nameravajo ponovno kandidirati bivšega predsednika Roosevelta, ki pa tudi nima posebne simpatije do trustov.

Razne vesti.

Stroga dvorna etiketa. Začetkoma so javljali listi, da bo avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand povedel tudi svojo soprogo kneginjo Hohenberg v Berlin k kumovanju sina nemškega prestolonaslednika. V resnici je kneginja Hohenberg spremljala svojega soproga do Draždan. Tu je izstopila in obiskala svojega, v draždanskem mestu omoženo sestro Uzrok temu stroga dvorna etiketa. Ker berlinski dvorni krogi niso mogli kneginji priznati mesta, ki bi odgovarjalo soprogi avstrijskega prestolonaslednika, zato je odšel v Berlin prestolonaslednik sam, je vhitro opravil navadne ceremonije pri krstu in nemudoma odšel.

Nenavaden vzrok za ločitev zakona. Pariški zakonec, ki svoje žene očitno ne ljubi brezmejno, je vložil tožbo na ločitev zakona; za vzrok ločitve je navajal, da mora žene vsako obleko zapenjati in odpenjati, qar presega njegovo moč! Kada gre z ženo v gledališče, obleče žena obleko, ki ima nič manj kakor 49 gumbov. Zanj je velika muka, da mora zapeti 49 gumbov. Ako se pri zapenjanju zmoti za en gumb, mora začeti iznova. Ker nima dovolj premoženja, da bi vzdrževal sobarico, mu ne preostaja nič drugega, kakor — ločitev. In potem pa še pravi: „Ločitev je težka!“

Iznenadjenje pri svatbi. Neki bogati Francoz je hotel iznenaditi goste na svatbi svoje

ličere. Pokazati jim je hotel, kako hitra je kinematografija. Pojedina je bila ravnokar končana in svatje so hoteli oditi. Tedaj je prosil nevestin oče svate, naj počakajo še par trenutkov. Pričakovali so še kak govor. Toda kar naenkrat je ugasnila električna luč, godba je zaigrala svadbeno koračnico in na steni so se lrikazali prizori, kako gredo svatje k poroki. Svatje so se veselili, kako dobro so fotografirani. Toda kar naenkrat se zasliši klic: „Toda Pavlina!“ Vsi svatje se začudeno spogledajo, kaj naj pomeni ta obisk. In šele tedaj zapazijo kinematografski prizor, kako nevesta skrivoma daje nekemu gospodu pisemce.

Koliko stanejo brodovja posameznih držav? Angleška admiraliteta je objavila zanimivo statistiko o izdatkih posameznih držav za brodovja. L. 1901 je izdala Angleška okroglo 33 milijonov funtov sterlingov, leta 1911 pa že 45 milijonov. Leta 1901 se je za nove ladje dovolilo 10 milijonov, leta 1911 pa 18 milijonov funtov sterlingov. Še hitrejša pa so naraščali v istem času tozadevni izdatki nemške države. Leta 1901 je bilo porabljenih 10 milijonov funtov sterlingov, v letu 1911 pa 22 milijonov. V istem času so se podvojili italijanski izdatki za mornarico za 8 mil. funtov sterlingov. — Francoska je zvišala izdatke za mornarico od 14 na 17 milijonov funtov sterlingov, Rusija od 9 na 13 milijonov, Avstrija od 2 na 6 milijonov, severoameriške Združene države od 17 na 24 milijonov, Japonska od 4 na 9 milijonov funtov sterlingov.

Železniška nesreča. Na kolodvoru Force pri Parizu je skočil neki vlak s tira. Lokomotiva je skočila čez železniški nasip v bližnji potok. Vlakovodja je bil na mestu mrtev, štirje potniki pa so bili težko ranjeni.

Köpenickijade. Trgovci mesta Cifu na Kitajskem so s pomočjo garnizije vjeli guvernerja Tu. Guverner Tu, ki je prišel v mesto z vojniki, je navaden slepar. Oblastim e izjavil, da ga je predsednik nove kitajske republike, Sunjatsen, imenoval guvernerjem mesta Cifu, predsedniku Sunjatsenu pa je poročal, da ga je mesto Cifu izvolilo guvernerjem.

Pop Ilidor. Znani ruski prismuknjeni pop Ilidor, je pregnan v samostan. Sveti sinod mu je prepovedal vsak javni nastop tako po mestih, kakor po vseh drugih krajih.

Nova mesta. Cesar je povzdignil dose-danja češka trga Ladovice in Buštjehrad v mesto. Ladovice imajo 3300, Buštjehrad pa 3000 prebivalcev.

Ljubica bivšega portugalskega kralja zanika v francoskih listih da bi se poročila z nekim ameriškim igralcem. Vitka in gibčna varietetna igralka Gaby Deslys, svetovno znana korifeja zaradi tega, ker je bila priležnica in ljubica bivšega portugalskega kralja Manuela, je gostovala in kazala svojo umetnost dolarskim princem in v Ameriki, odkoder se je dne povrnila. Ob enem se je raznesla gorenja vest po vsej Evropi in tajni glasovi so tudi namigavali, da ji je njen kraljevski oboževatelj izročil za doto bogat in dragocen dar. Igralka je iz Londona došla v Pariz in tu je izjavila armadi časnika, da ni resnična vest o njeni možitvi. Ona je v Ameriki le nastopila na odru v družbi nekoga svojega prijatelja. Prisluzila si je obilo novcev in namerava sedaj v Parizu sezidati posebno kopalnico za dame.

Narodno manufakturno trgovino Krizmanič in Breščak v Trstu via Nuova št 37 priporočamo kar najtopleje našim čitateljem iz mesta, okolice, kakor tudi onim iz drugih krajev, ker je priznana solidna, ter mnogo žrtvuje za narodne namene. Kdor obišče Trst, naj ne zamudi ugodne prilike, nabavi si blaga te tvrde. Več v oglasu na četr strani.

Mali oglasi.

Spreten žagar tavolet za gater se sprejme pri veliki žagi na Dolenskem. Naslov pove upravo „Jutra“ v Trstu.

Iščem boljšo postarno žensko k dvema otrokoma samo za čez dan. Ponudbe na upravo „Jutra“ v Ljubljani.

Kupi se dobro cello. — Ponudbe upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani.

Sprejme se nižješolca na stanovanje, eventualno tudi hrano. Natančnejše pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polič) v Trstu.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z. n. z.

4 1/2 0

v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 0

brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

* * *

Popolnoma varno naložen denar.

* * *

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Priporočila se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevlarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obuvala.
Izdeluje prave gorske in telev. čevlje.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani — Prešernova ulica št. 3

Največja slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911
614.5 milijonov kron.

42 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog

Rezervni zaklad 1 milijon 300 tisoč kron.

Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice
drugih denarnih zavodov. — Obrestuje po

4 1/4% brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina
ljubljska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo. —
Poslovanje nadzoruje

c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka spekulacija in izguba vložnega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2%
amortizacije. — Za varčevanje ima vpeljane

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Vekoslav Plesničar

TRST ulica Giulia 29 TRST

Trgovina z vsakovrstnim jestvinskim
blagom, razpošilja blago v mestu franko
na dom in na deželo po dogovoru.
Postrežba točna in solidna. - Konkurenčne cene.

2 močna učenca,

pridna, se sprejmeta pod u-
godnimi pogoji v pekovsko
obrt. — Naslov pove uprava
«Jutra» v Trstu.

Novo pogrebno podjetje

Prevoz mrličev na vse kraje

TRST — Corso št. 47 (vokal Piazza O. Goldoni) — Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Noghere), in v Miljah z razprodajo pogrebnih predmetov.

Vozovi z bogato opremo od najenostavnejših do najbolj luksurijskih. — Krasna izbira vencev iz umetnega
cvetja, biserov in porcelane. — Zaloga pravovosečenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo.
Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbero. — Stalne, cene brez konkurence, postrežba točna, splošno
pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ul. Tesa št. 31. — Telefon. 14-02.

Svoji k svojim!

Največja edina slovenska trgovina

Križmančič & Breščak

ulica Nuova 87 — TRST — ulica Nuova 87

priporočila slavnemu občinstvu

svojo ogromno zalogo manufakt. blaga

Najzmernejše cene. Točna postrežba. — Preyzame se delo po naročbi.
Stvari, ki ne ugajajo se zamenjajo takoj. — Angleško volneno blago za ženske obleke, alpagas in različne štofe za bluze
in vsakovrstne tkanine volnene v največjem izboru. Perkali, zefirji, panama, satin, oksford in najrazličnejše bombažasto
blago. Vsakovrstno telesno, namizno in posteljno perilo. Blago za moške obleke: volneno in bombažasto. — Odeje bombažne
in volnene, pogrinjala za postelje, zavese, preproge, volna in žima.

Vsaka drobnarija za šivilje in krojače.

Svoji k svojim!

NAROČAJTE NOVI

jubilejni oenik

s koledarjem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženine in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastonj.

Najboljše ure „UNION“.

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani

nasproti Frančiškanske cerkve.

„VYDROVKA“

ta dobra žitna kava.

otročka moka, oblaci in drugi
izdelki edino svoje vrste.

Časopis „Domači Prijatelj“ — Zahtevajte cenik.

**VYDROVA
TOVARNA
HRANIL
PRAGA-VIII**

FR. P. ZAJEC

Očala in ščipalniki natančno
po zdravniškem receptu.

Daljnogled, toplemore in
zrakomeri vseh vrst.

Ljubljana, Stari trg št. 9.
Čenike pošiljam zastonj in poštnino prasta.

Naprodaj

so v Poli in v okolici v lepi legi
zemljišča primerna za poljedelstvo
sadne in zeljiščne vrte in za vinograde
zelo pripravna. Pri najmanjšem nakupu
1000 m² je cena 1 m² K 150. Zelo
ugodni plačilni pogoji. Natančnejša po-
jasnila se dobijo v pisarni gospoda
Konrada Karola Exner, Trst Piazza
Caserma št. 1, ali pa pri gosp. Karl
Čermak v Poli Via Dignano št. 34